

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy:

Společenské a hospodářské prostředí

- Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové a surovinové a energetické zdroje
- Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Z-9-4-02 p *uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel*
Vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Životní prostředí

- Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín
- Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Z-9-5-01 p *umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín*

Z-9-5-02 p *uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*

Z-9-5-03 p *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Dílčí výstupy

Společenské a hospodářské prostředí

- vyhledá počet obyvatel v současném světě a určí nejpočetnější státy
- vyhledá nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země
- vysvětlí pojmy emigrace a imigrace
- rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozšíření
- rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků
- rozlišuje sídla podle velikosti
- posoudí funkci měst
- posoudí vzájemnou propojenost osídlení
- vyhledá na plánu města Kuřimi jednotlivé zóny podle funkčního využití

- zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství
- s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa
- zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti
- rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví
- rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití
- zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem
- rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu
- rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku
- zhodnotí význam služeb
- rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství
- na mapách vyhledá hlavní světové oblasti cestovního ruchu
- porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, tvar území, počet obyvatel, svrchovanost, státní zřízení, vnitřní uspořádání, politický systém, hospodářská vyspělost a úroveň)
- uvede názvy hlavních mezinárodních organizací
- vyhledá nově vzniklé státy koncem 20. století a počátkem 21. století

Životní prostředí

- rozliší a popíše přírodní a kulturní krajiny
- vyjmenuje vnější a vnitřní krajinnotvorné činitele
- na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí
- zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti
- poukáže na nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů a na nebezpečí jejich znečištění
- posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva
- uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR (NP), lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost

Učivo

Společenské a hospodářské prostředí

Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky

Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně

Globalizační, společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace

Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín

Vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EGS

Evropa a svět nás zajímají

- orientuje se na politických a tematických mapách světa a v atlase

- porovnává evropské a mimoevropské státy, nachází společné znaky a odlišnosti

EVM

Vztah člověka k prostředí

- uvědomuje si dopad činnosti lidí na životní prostředí

OSV

Komunikace

- aktivně naslouchá, rozvíjí dovednosti komunikace ve skupině